

BẢO ĐẢM AN NINH CON NGƯỜI THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH TRONG KỶ NGUYÊN MỚI

BÙI THANH TUẤN*

Ngày nhận bài: 07/02/2025 Ngày thẩm định: 15/02/2025 Ngày duyệt đăng: 20/4/2025

Tóm tắt: Từ khi thành lập đến nay, Đảng Cộng sản Việt Nam luôn theo sát định hướng của Chủ tịch Hồ Chí Minh để xác định rõ quan điểm và mục tiêu cách mạng là đấu tranh để mang lại tự do, hạnh phúc cho nhân dân Việt Nam. Trên cơ sở xác định những nội dung cốt lõi trong tư tưởng Hồ Chí Minh về bảo đảm an ninh con người, bài viết tập trung làm rõ sự vận dụng của Đảng và một số kết quả đạt được trong thực tiễn bảo đảm an ninh con người ở Việt Nam; từ đó, đề xuất một số giải pháp góp phần bảo đảm an ninh con người trong kỷ nguyên mới.

Từ khóa: an ninh con người; bảo đảm; kỷ nguyên mới; tư tưởng Hồ Chí Minh

1. Tư tưởng Hồ Chí Minh về bảo đảm an ninh con người

Trong suốt chặng đường lịch sử, dân tộc Việt Nam phải hy sinh xương máu của nhiều thế hệ để bảo vệ độc lập, tự do, giành lấy quyền cơ bản của con người. Từ khi thành lập đến nay, Đảng luôn khẳng định, quyền con người là mục tiêu, lý tưởng nhất quán, thể hiện rõ trong chủ trương, chính sách tiến bộ của Đảng qua các thời kỳ. Theo đó, con người Việt Nam là chủ thể, trung tâm, mục tiêu và động lực phát triển đất nước; quan tâm đến con người là bản chất của chế độ xã hội chủ nghĩa, là đích đến của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta. Bảo đảm an ninh con người là bảo đảm và thực thi đầy đủ các quyền con người, quyền cơ bản của công dân được

quy định trong Hiến pháp, để mọi người dân được sống ấm no, tự do, hạnh phúc trong một xã hội trật tự, kỷ cương, an ninh, an toàn, lành mạnh. Đây chính là nội dung cơ bản, cốt lõi trong tư tưởng Hồ Chí Minh nhằm xây dựng đất nước độc lập, tự do và phồn vinh, hạnh phúc, vì con người và cho con người.

Trong tư tưởng Hồ Chí Minh, thuật ngữ an ninh con người hay bảo đảm an ninh con người chưa được sử dụng chính thức, nhưng những nội dung cốt lõi, bản chất nhất của vấn đề này đã được thể hiện rất khái quát và toàn diện. Cụ thể:

Một là, con người là chủ thể, trung tâm, mục tiêu và động lực phát triển

Trong tư tưởng Hồ Chí Minh, con người vừa là chủ thể, trung tâm, vừa là mục tiêu, động lực của sự phát triển xã hội. Tư tưởng Hồ Chí Minh về những vấn đề cơ bản của an ninh con người đã được hình thành từ sớm trên nền tảng văn hóa “lấy dân làm

*TS, Viện Chiến lược Công an, Bộ Công an

gốc”, thể hiện rõ ở mục tiêu cách mạng trong sự nghiệp giải phóng xã hội và giải phóng con người, xây dựng chủ nghĩa xã hội vì sự phát triển của con người. Đây là sự kế thừa và phát triển sáng tạo của Chủ tịch Hồ Chí Minh từ những bài học kinh nghiệm và truyền thống quý báu qua lịch sử dựng nước, giữ nước hàng nghìn năm của dân tộc. Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ: “Bao nhiêu lợi ích đều vì dân, bao nhiêu quyền hạn đều của dân”⁽¹⁾; “Việc gì có lợi cho dân, ta phải hết sức làm. Việc gì có hại đến dân, ta phải hết sức tránh”⁽²⁾. Cách mạng thành hay bại là do có “được lòng dân” hay không; vì “dân chúng đồng lòng, việc gì cũng làm được. Dân chúng không ủng hộ, việc gì làm cũng không nên”⁽³⁾... Những mong muốn, tư tưởng cao đẹp này đã trở thành định hướng cốt lõi trong bảo đảm an ninh con người, bảo vệ quyền con người và được Đảng coi là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu, “kim chỉ nam” trong toàn bộ sự nghiệp lãnh đạo cách mạng Việt Nam.

Hai là, an ninh con người là toàn diện

An ninh con người không chỉ bảo vệ về tính mạng, sức khỏe, mà còn về kinh tế, văn hóa, xã hội, chính trị, tinh thần,... Bảo đảm con người được sống trong hòa bình, tự do, hạnh phúc, được phát triển toàn diện. Từ *Chánh cương vắn tắt, Sách lược vắn tắt* năm 1930 đến bản *Di chúc* thiêng liêng năm 1969, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn khẳng định, trong bầu trời không gì quý bằng nhân dân và thể hiện rõ mong muốn nhân dân Việt Nam có được cuộc sống ấm no, tự do, an toàn, hạnh phúc. Trong tác phẩm *Thường thức chính trị*, Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ, phải xây dựng chủ nghĩa xã hội để có được một xã hội tốt đẹp về vang “ai cũng no ấm, sung sướng, tự do; ai cũng thông thái và có đạo đức”⁽⁴⁾.

Ba là, an ninh con người gắn liền với an ninh quốc gia

An ninh con người là một phần quan trọng của an ninh quốc gia. An ninh quốc gia phải vì con người và vì an ninh của con người. Chủ tịch Hồ Chí Minh nhấn mạnh:

“Chúng ta tranh được tự do, độc lập rồi mà dân cứ chết đói, chết rét, thì tự do, độc lập cũng không làm gì. Dân chỉ biết rõ giá trị của tự do, độc lập khi mà dân được ăn no, mặc đủ”⁽⁵⁾. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã xác lập vị trí của giá trị con người trong hệ giá trị cho sự phát triển của xã hội Việt Nam. Người khẳng định, độc lập, tự do, hạnh phúc là mục tiêu hàng đầu của đấu tranh cách mạng, là hệ giá trị vĩnh cửu trong sự phát triển của xã hội Việt Nam. Độc lập là tiền đề, tự do là then chốt, hạnh phúc là đích đến: “Mục đích của chủ nghĩa xã hội là gì? Nói một cách giản đơn và dễ hiểu là: không ngừng nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân, trước hết là nhân dân lao động”⁽⁶⁾. Theo đó, phải xây dựng một xã hội ổn định, hòa bình, dân chủ, công bằng là tiền đề để bảo đảm an ninh con người. Giữ vững độc lập dân tộc, bảo đảm toàn vẹn, thống nhất về lãnh thổ, giữ vững môi trường ổn định, hòa bình, kiên định con đường đi lên chủ nghĩa xã hội, vì mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh”, đất nước hùng cường, thịnh vượng, hiện thực hóa “khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc” chính là điều kiện tốt nhất để bảo đảm an ninh con người ở Việt Nam trong thực tế.

Bốn là, bảo đảm an ninh con người mang tính nhân văn sâu sắc

Tư tưởng Hồ Chí Minh về an ninh con người thể hiện tinh thần nhân văn cao cả, đề cao giá trị con người. Trong đó, xây dựng xã hội trật tự, kỷ cương, an toàn, lành mạnh là quan điểm nhân văn, tiến bộ của Đảng. Bảo đảm quyền con người, quyền công dân trong chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước Việt Nam là cơ sở để thực hiện tốt công tác đối nội, đối ngoại. Đây chính là đặc trưng bản chất, thể hiện tính nhân văn của xã hội xã hội chủ nghĩa.

2. Một số kết quả của sự vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về bảo đảm an ninh con người

Kế thừa những nội dung cốt lõi về bảo đảm an ninh con người theo tư tưởng Hồ Chí Minh, trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng,

Đảng và Nhà nước Việt Nam luôn hướng tới mục tiêu mang lại cuộc sống tự do, ấm no, hạnh phúc cho nhân dân Việt Nam. Bên cạnh mục tiêu, nhiệm vụ bảo vệ độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, bảo vệ Đảng, Nhà nước và chế độ xã hội chủ nghĩa, Đảng, Nhà nước đặc biệt coi trọng bảo đảm an ninh con người trên các lĩnh vực; gắn mục tiêu phát triển con người Việt Nam trong các chiến lược, chính sách và giải pháp bảo vệ an ninh quốc gia. Đồng thời, chú trọng chăm lo cho con người, gắn phát triển con người với phát triển kinh tế, văn hóa; xây dựng và mở rộng dân chủ, thúc đẩy và bảo đảm quyền con người, quyền công dân. Chính vì vậy, Văn kiện Đảng qua các kỳ đại hội đều đặt ra vấn đề phát triển con người và khẳng định vị trí, vai trò của phát triển con người trong sự nghiệp xây dựng, bảo vệ Tổ quốc và đi lên chủ nghĩa xã hội.

Trong bối cảnh an ninh con người trở thành vấn đề toàn cầu và con người Việt Nam đang phải đối mặt với những yếu tố mất an ninh, an toàn, thuật ngữ “an ninh con người” chính thức được đề cập trong Văn kiện Đại hội lần thứ XII và được phát triển đầy đủ, toàn diện hơn trong Văn kiện Đại hội lần thứ XIII của Đảng. Điểm mới, sự đột phá trong tư duy lý luận của Đảng về an ninh quốc gia tại Đại hội lần thứ XIII chính là việc coi an ninh con người là mấu chốt chung của an ninh quốc gia; là nền tảng quan trọng để hiện thực hoá khát vọng, mục tiêu phát triển đất nước Việt Nam phồn vinh, hạnh phúc vì con người, cho con người và vì “cuộc sống, nguyện vọng, quyền và lợi ích chính đáng của nhân dân, lấy hạnh phúc, ấm no của nhân dân làm mục tiêu phấn đấu”⁽⁷⁾. Theo đó, bảo đảm ổn định chính trị - xã hội, phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc đem lại cuộc sống bình yên cho người dân là tiền đề vững chắc để bảo đảm an ninh con người. Đây vừa là mục tiêu, vừa là động lực cơ bản trong kỷ nguyên mới, phấn đấu

đến năm 2030, nước ta trở thành một nước đang phát triển, công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao; đến 2045 trở thành một nước phát triển, thu nhập cao. Mục tiêu này góp phần quan trọng vào việc tạo dựng các điều kiện bảo đảm an ninh con người, bao trùm các giá trị cuộc sống an toàn, tự do, ấm no, hạnh phúc cho người dân. Đồng thời, đây là nội dung mang tính chiến lược, lâu dài, cốt lõi; biện pháp quan trọng để khơi dậy khát vọng, thực hiện thành công mục tiêu xây dựng đất nước Việt Nam giàu có về vật chất, tiến bộ về tinh thần, người dân được hưởng cuộc sống ấm no, phát triển toàn diện về năng lực, phẩm chất.

Quán triệt quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về bảo đảm an ninh con người, qua gần 40 năm đổi mới, Việt Nam đã đạt được nhiều thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử, thể hiện trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội, như củng cố về chính trị - đối ngoại; phát triển kinh tế - xã hội; tăng cường quốc phòng - an ninh; xây dựng và hoàn thiện hệ thống pháp luật; bảo vệ môi trường; nâng cao nhận thức về an ninh con người... Cụ thể:

- Về chính trị - đối ngoại, thế và lực của đất nước ngày càng lớn mạnh; trong đó, sức mạnh tổng hợp quốc gia, vị thế và uy tín quốc tế của đất nước, niềm tin của nhân dân ngày càng được nâng cao. Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa và hệ thống chính trị được xây dựng, củng cố vững mạnh; chính trị ổn định; quyền làm chủ của nhân dân được phát huy. Đối ngoại, hội nhập quốc tế không ngừng mở rộng, kết hợp nội lực với ngoại lực, vị thế của Việt Nam được nâng cao, tạo môi trường hòa bình, hợp tác và phát triển. Đáng chú ý, Việt Nam đã tham gia hầu hết các Công ước quốc tế cơ bản về quyền con người⁽⁸⁾ và luôn xác định việc tôn trọng, bảo vệ và thúc đẩy các quyền và tự do cơ bản của con người là nguyên tắc cơ bản trong mọi chiến lược phát triển kinh tế - xã hội đất nước.

Bên cạnh đó, Việt Nam đã tham gia nhiều công ước quốc tế khác liên quan đến việc bảo vệ quyền con người và luật nhân đạo quốc tế⁽⁹⁾. Việt Nam cũng tích cực chủ động ký kết, tham gia và thực hiện có hiệu quả hàng chục điều ước quốc tế, thỏa thuận quốc tế đa phương, khu vực và song phương trong lĩnh vực an ninh cá nhân, như bảo vệ quyền của người lao động, phụ nữ và trẻ em⁽¹⁰⁾. Khi trở thành thành viên Tổ chức Lao động quốc tế (ILO) năm 1994, Việt Nam đã tham gia khoảng hơn hai mươi công ước về quyền lao động⁽¹¹⁾. Ở cấp độ song phương, Việt Nam đã ký kết hàng chục hiệp định về tương trợ tư pháp hình sự, về dẫn độ, về chuyển giao người bị kết án phạt tù với các nước, về hợp tác với các nước trong lĩnh vực phòng, chống tội phạm ma túy, mua, bán người,...

- *Về kinh tế*, nước ta đang phát triển có nền kinh tế tăng trưởng khá và thu nhập trung bình; đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế mạnh mẽ, sâu rộng; từng bước xây dựng nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Việt Nam nằm trong 10 nước tăng trưởng nhanh nhất thế giới 05 năm qua, nền kinh tế lớn thứ 33 thế giới theo GDP; duy trì tốc độ tăng trưởng tương đối cao, lạm phát được kiểm soát, kinh tế vĩ mô ổn định. Các cân đối lớn của nền kinh tế về tích lũy - tiêu dùng, tiết kiệm - đầu tư, năng lượng, lương thực, lao động - việc làm,... tiếp tục được bảo đảm, góp phần củng cố vững chắc nền tảng kinh tế vĩ mô. Giai đoạn 2021 - 2025, Việt Nam thúc đẩy tăng trưởng kinh tế chủ yếu theo chiều sâu, dựa trên nền tảng đổi mới sáng tạo, nâng cao năng suất lao động, ứng dụng tiến bộ khoa học - công nghệ... Hình thành thể chế kinh tế đồng bộ, hướng tới giải quyết các vấn đề trên lĩnh vực kinh tế làm tiền đề quan trọng để Đảng thực hiện mục tiêu bảo đảm an ninh con người, vì con người.

- *Về quốc phòng - an ninh*, Việt Nam đã giữ vững, củng cố độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ. Lợi ích quốc

gia - dân tộc, bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa; an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội được bảo đảm vững chắc tạo tiền đề, cơ sở để phát triển kinh tế - xã hội, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho nhân dân. Giữ vững môi trường hòa bình “trong ấm, ngoài êm”, ổn định để phát triển đất nước và đóng góp tích cực, trách nhiệm vào hòa bình, hợp tác, phát triển của khu vực và thế giới. Trong đó, nhân tố con người là nguồn lực nội sinh quan trọng nhất, là động lực phát huy sức mạnh đoàn kết toàn dân tộc trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Đẩy mạnh xây dựng “thế trận lòng dân” vững chắc trong thế trận quốc phòng toàn dân và thế trận an ninh nhân dân. Bảo đảm an ninh con người trước các thách thức, mối đe dọa an ninh truyền thống và phi truyền thống cả bên trong và bên ngoài; chú trọng an ninh, an toàn là yếu tố hàng đầu trong tạo dựng cuộc sống bình yên, an toàn, lành mạnh cho con người Việt Nam.

- *Về xây dựng và hoàn thiện hệ thống pháp luật*: Ban hành Hiến pháp⁽¹²⁾, các bộ luật và văn bản pháp quy nhằm bảo vệ quyền con người, quyền công dân. Xây dựng hệ thống pháp luật minh bạch, công bằng, hiệu quả, bảo đảm mọi người dân được sống và làm việc trong môi trường an toàn, lành mạnh.

- *Về xã hội*, đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân được nâng cao. Chỉ số phát triển con người (HDI) của Việt Nam liên tục được cải thiện⁽¹³⁾, thuộc nhóm những quốc gia tiến nhanh nhất trên thế giới về tăng chỉ số này, phản ánh những thành tựu phát triển con người, như mức sống, tuổi thọ, y tế và giáo dục. Đây là bằng chứng, là sự ghi nhận của cộng đồng quốc tế đối với nỗ lực của Đảng, Nhà nước và nhân dân Việt Nam trong phát triển kinh tế - xã hội gắn liền với sự quan tâm phát triển con người, bảo đảm an ninh con người và vì con người.

Những kết quả này đã phản ánh quá trình phấn đấu liên tục, bền bỉ với ý chí tự lực, tự cường, tự chủ, sáng tạo, đổi mới và tuân thủ quy luật khách quan của toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ta trong bảo đảm an ninh con người ở Việt Nam. Đồng thời, tạo tiền đề quan trọng để hiện thực hóa “khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc”, mục tiêu chiến lược 100 năm dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, 100 năm thành lập Nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong “kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc”⁽¹⁴⁾.

3. Một số giải pháp bảo đảm an ninh con người theo tư tưởng Hồ Chí Minh trong kỷ nguyên mới

Quan triệt quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh và chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước, để bảo đảm an ninh con người trong kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, *cần thực hiện một số giải pháp* sau:

Một là, bảo đảm sự lãnh đạo thống nhất của Đảng, sự quản lý của Nhà nước trong phòng ngừa, ngăn chặn và giải quyết các mối đe dọa an ninh con người. Củng cố hệ thống chính trị vững mạnh, sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo quyết liệt của người đứng đầu cấp ủy, chính quyền các cấp để chính trị - xã hội ổn định, nhân dân được bảo vệ, có cuộc sống ấm no, tự do, hạnh phúc, các yếu tố tiềm ẩn đe dọa an ninh con người được loại trừ. Theo đó, cùng với việc tinh gọn bộ máy hệ thống chính trị hiệu lực, hiệu quả, vì nhân dân phục vụ, cần tập trung đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng, củng cố “thế trận lòng dân” gắn với nền quốc phòng toàn dân, thế trận quốc phòng toàn dân và nền an ninh nhân dân, thế trận an ninh nhân dân để tạo sức mạnh tổng hợp quốc gia. Tăng cường công tác kiểm tra, thanh tra, xử lý vi phạm pháp luật của các cá nhân, tổ chức để kịp thời phòng ngừa, ngăn chặn nguy cơ đe dọa an ninh

con người Việt Nam. Đây được xác định là nhiệm vụ thường xuyên của các cấp, các ngành, các địa phương, nhất là của lực lượng công an nhân dân.

Hai là, xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân để góp phần bảo đảm an ninh con người trong kỷ nguyên mới. Trong đó, ưu tiên xây dựng hệ thống pháp luật thống nhất, đồng bộ, khả thi, lấy quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của người dân làm cơ sở; bảo đảm theo Hiến pháp luật Việt Nam và quy định của điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên. Ngoài ra, cần tập trung đưa các quy định về quyền con người vào cuộc sống một cách hiệu quả, thiết thực, phù hợp điều kiện kinh tế - xã hội của Việt Nam. Đồng thời, cần đặc biệt chú trọng và đẩy mạnh cải cách tư pháp, mở rộng, tăng cường dân chủ ở cơ sở nhằm bảo đảm thực hiện các quyền con người, quyền công dân ở Việt Nam hiệu quả.

Ba là, bảo đảm an ninh con người trên nền tảng bảo đảm an ninh, trật tự, nhất là ở địa bàn cơ sở; bảo vệ con người Việt Nam trước các tác động tiêu cực từ mặt trái của toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế và cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Điều này góp phần giữ vững môi trường hòa bình, xây dựng cuộc sống ấm no, hạnh phúc cho nhân dân; tập trung mở rộng, tăng cường hợp tác về kinh tế, khoa học - công nghệ, chống biến đổi khí hậu, bảo vệ môi trường. “Quan tâm xây dựng lực lượng bảo đảm trật tự, an toàn xã hội cơ sở đáp ứng đòi hỏi của nhiệm vụ giữ gìn an ninh, trật tự ở cơ sở”⁽¹⁵⁾ là cơ sở chính trị quan trọng, định hướng chiến lược tổng thể, toàn diện làm tiền đề, nền tảng cho bảo đảm an ninh con người ở Việt Nam. Trong hoạt động hợp tác quốc tế về bảo đảm an ninh con người, cùng với việc tạo dựng sự ủng hộ, chia sẻ của các nước, các tổ chức quốc tế, cần chú trọng đấu tranh phòng, chống tội

phạm nhằm xây dựng môi trường thế giới, khu vực an ninh, an toàn, lành mạnh, bình yên cho con người □

(1) và (3) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t.5, Nxb Chính trị quốc gia Hà Nội, 2011, tr.698 và 133

(2) và (5) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, Sđd, t.4, tr.57 và 52

(4) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, Sđd, t.8, tr.294

(6) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, Sđd, t.13, tr.30

(7) và (15) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t.I, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.28 và 158

(8) Công ước về các quyền dân sự và chính trị 1966 (ICCPR), gia nhập ngày 24/9/1982; Công ước về các quyền kinh tế, xã hội và văn hóa 1966, gia nhập ngày 24/9/1982; Công ước Chống tra tấn và các hình thức đối xử hoặc trừng phạt tàn bạo, vô nhân đạo hoặc hạ nhục con người, ký ngày 07/11/2013 và phê chuẩn ngày 05/02/2015...

(9) Nghị định thư bổ sung Công ước Geneva về bảo hộ nạn nhân trong các cuộc xung đột quốc tế (gia nhập ngày 28/8/1981); Công ước quốc tế về không áp dụng những hạn chế luật pháp đối với các tội phạm chiến tranh và tội ác chống nhân loại 1968 (gia nhập ngày 04/6/1983)...

(10) Việt Nam đã tham gia Công ước về xóa bỏ mọi hình thức phân biệt đối xử với phụ nữ (CEDAW), Công ước Quyền trẻ em (CRC), Công ước quốc tế về bảo vệ quyền của tất cả những người lao động di cư và thành viên gia đình họ (CMW)...

(11) Công ước số 5 về tuổi tối thiểu của trẻ em được tham gia lao động công nghiệp; Công ước số 6 về làm việc ban đêm của trẻ em trong công nghiệp; Công ước số 14 về quy định nghỉ hàng tuần cho lao động công nghiệp; Công ước số 29 về lao động cưỡng bức hoặc bắt buộc...

(12) Từ những tư tưởng tiên bộ, giá trị nổi bật về quyền tự do, dân chủ của nhân dân trong Hiến pháp đầu tiên năm 1946, các chế định về quyền con người, quyền công dân ngày càng được phát triển, không chỉ bổ sung thêm nhiều quyền mới, tăng thêm về số điều, mà còn mở rộng về phạm vi hưởng, quyền của nhân dân trên nhiều lĩnh vực trong Hiến pháp các năm: 1946, 1959, 1980, 1992 và đặc biệt là Hiến pháp năm 2013 được xem là đỉnh cao trong hoạt động lập hiến về bảo vệ quyền con người ở Việt Nam

(13) Từ quốc gia có HDI ở mức thấp: 0,605 vào năm 1990 tăng lên 0,649 năm 1995; năm 2002 và 2003 là 0,688; năm 2004 là 0,691; năm 2016 là 0,682 tăng lên 0,687 năm 2017; năm 2018 là 0,693; năm 2019 là 0,703; năm 2020 là 0,706; năm 2021 là 0,703 và năm 2022 là 0,726

(14) Tổng Bí thư Tô Lâm khẳng định và định hướng tư tưởng trong phát biểu bế mạc Hội nghị Trung ương 10 và trong nhiều bài viết, phát biểu quan trọng, như Lễ kỷ niệm 79 năm ngày Quốc khánh nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (02/9/1945 - 02/9/2024) ở Nhà hát Hồ Gươm, Hà Nội và Hội nghị Thượng đỉnh Tương lai tại Trụ sở Liên hợp quốc ở New York, ngày 22/9/2024; phát biểu chính sách tại Đại học Columbia, Hoa Kỳ ngày 23/9/2024 và tại Đại học Trinity Dublin, Ireland ngày 02/10/2024...